

Kanjerbeleidsplan

2025-2028

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Visie	3
3. Algemene doelstellingen	3
4. Inhoudelijke vormgeving	4
5. Inhoudelijke kanjertraining	5
6. Het pedagogisch handelen van de leerkrachten	9
7. Grensoverschrijdend gedrag.....	10
7.1 Wat is grensoverschrijdend gedrag?	10
7.2 Hoe reageert een leerling op grensoverschrijdend gedrag	10
7.3 Hoe reageert de leerkracht op grensoverschrijdend gedrag	10
9. Communicatie met ouders.....	15
10. Monitoring en verantwoording.....	15
11. Certificering	15

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Kanjertraining. Dit plan geeft zicht op wat we in dit kader doen op school en waar we voor staan.

Kanjertraining is meer dan een lesmethode. Het is een methodische aanpak van de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en het pedagogisch handelen van de leerkracht.

Met behulp van de Kanjertraining krijgen de kinderen inzicht in hun eigen gedrag en dat van anderen. De kinderen krijgen door middel van de Kanjerlessen en de Kanjerafspraken (Petten, Smileyposter en Afsprakenposter) handvatten om met allerlei sociale situaties om te kunnen gaan. Deze methode blijft niet beperkt tot enkel lessen, maar is de basis voor ons gedrag gedurende de dag.

NB: Daar waar we 'hij' noemen, bedoelen we uiteraard hij/zij.

2. Visie

Als een mens sterk staat in zijn eigenheid, zichzelf durft te zijn en een sterke eigen identiteit heeft, dan is hij/zij beter in staat om te gaan met zichzelf en de medemens. Dit levert een positieve bijdrage aan de maatschappij en in het bijzonder aan het samen leven in deze maatschappij.

Het is onze taak om alle leerlingen een zo goed mogelijke plaats in deze maatschappij te leren vinden. De leerling die Het Kofschip verlaat, weet dat hij er mag zijn! Vol zelfvertrouwen en respect treedt hij de wereld tegemoet: "Ik ben een kanjer, ik mag gezien worden".

3. Algemene doelstellingen

Door het jaar heen behandelen we negen thema's met als uiteindelijk doel dat de kinderen zoveel mogelijk als volgt over zichzelf denken:

- Hoe zie ik mijzelf. Jezelf voorstellen. Iets aardigs zeggen over een ander en over jezelf. Gevoelens wat zijn dat?
- Hoe voelt een ander zich? Inlevingsvermogen. Laat pesters kletsen. De kunst van vragen stellen en antwoord geven.
- Luisteren en samenwerken. Vriendschap. Van kritiek kun je leren/zelfreflectie. Er zijn mensen die van je houden.
- Hoe ga ik met pesten om. Hoe zorg ik ervoor dat ikzelf niet mee doe met narigheid. Doe je niet anders voor dan je werkelijk bent.

Dit alles streven we na met alle respect voor de eigenheid van het kind, dus binnen het haalbare van het individuele kind.

Voor het onderwijs zijn de doelen vooral praktisch:

- de leerkracht wordt gerespecteerd
- leerlingen her- en erkennen hun eigen rol
- pestproblemen worden opgelost
- leerlingen durven zichzelf te zijn
- leerlingen voelen zich veilig
- leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen
- leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- de school weet grenzen te stellen

4. Inhoudelijke vormgeving

De methode bestaat uit de volgende materialen:

- Max en het dorpje voor de groepen 1 en 2
- Max en de vogel voor groep 3 en prentenboek De vogel
- Max en de klas voor groep 4
- Max en de zwerver voor groep 5
- Kanjerwerkboeken deel 1,2 en 3 voor de groepen 6, 7 en 8
- Petjes (rood, wit, blauw en geel)
- Digibordlessen voor alle groepen
- Kanjerposters per groep, afgestemd op leeftijd
- Anti-pestposters

Extra materiaal dat ingezet kan worden:

- Boeken met energizers
- 99 Kanjerspelletjes

In alle leerjaren geven we negen kanjerlessen volgens een afgesproken spreiding over het schooljaar.

De negen lessen/thema's zijn:

1. Je zelf voorstellen
2. Iets aardigs zeggen
3. Weet jij hoe je je voelt?
4. Kun jij nee zeggen?
5. Luisteren en vertellen
6. Luisteren en samenwerken
7. Vriendschap
8. Vragen stellen
9. Er zijn mensen die van je houden

Buiten de thema's:

- spreken we de kinderen aan in Kanjertaal
- doen we regelmatig groepsvormende activiteiten en energizers
- doen we vertrouwensoefeningen.

5. Inhoudelijke kanjertraining

Preventief werken

We werken preventief door het wekelijks geven van de Kanjerlessen, staat in ons lesrooster vermeld, en in ons dagelijks handelen gebruik te maken van de Petten, Smileyposter en de Afsprakenposter. De laatste drie hangen ook zichtbaar in de klas. Hier onder volgt de uitleg.

De Petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

**De witte pet is de pet van
vertrouwen en jezelf zijn.
Samen met de gele, rode
en blauwe pet zie
je dan...**

Blauw met wit

- Vertrouwen
- Duidelijk
- Doorzetter
- Leiderschap

Rood met wit

- Vertrouwen
- Vrolijk
- Humor
- Positief denken

Geel met wit

- Vertrouwen
- Vriendelijk
- Bescheiden
- Behulpzaam

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (blauwe pet), bij een ander in te onderdanig angstig gedrag (gele pet) en bij een ander in clownesk meeloopgedrag (rode pet). Het gaat mis als we niet meer onszelf zijn. Je hebt geen vertrouwen in jezelf, de ander of de situatie. Dan valt de witte pet weg. Je doet dan zo:

Blauw

- Bazig of gemeen
- Dwingend
- Kan zich ook fysiek uiten in gedrag als duwen, slaan, pesten

Geel

- Zielig doen
- Jezelf wegcijferen
- Te bang reageren, dit kan zich onder andere uiten door weg te kijken of terug te trekken

Rood

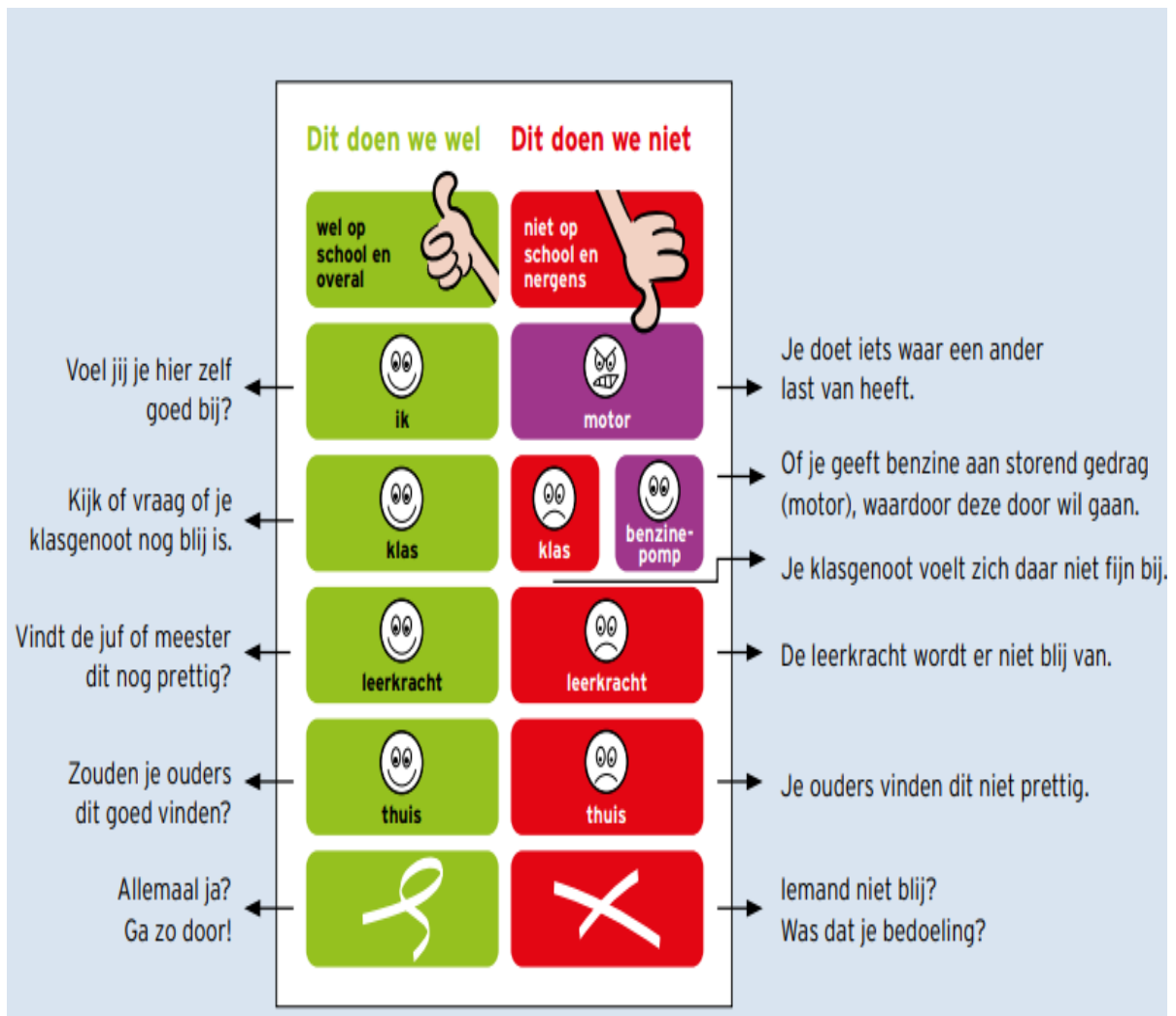
- Onverschillig of cynisch
- Uittlachen, meelopen
- Grappen ten koste van jezelf of anderen

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan: “Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?” “Ik zie een heleboel witte petten!” “Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet.” De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken.

Smileyposter:

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? De smileyposter geeft hier handvatten voor. Wij willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus een beetje op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je dat anders doen?"

Afsprakenposter:

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de volgende vijf uitgangspunten van de Kanjertraining. Op school ziet u deze uitgangspunten op de Kanjerafsprakenposters. De kleuren verwijzen naar de petten. Het kan zijn dat er op klassenniveau aanvullende regels opgesteld zijn. De uitgangspunten op de posters gelden echter voor de gehele school.

Klassenafspraken:

Aan het begin van het schooljaar, de gouden weken, spreekt de leerkracht samen met de leerlingen van de groep afspraken af. Deze afspraken worden zichtbaar in de klas opgehangen met de handtekeningen van de leerlingen en de leerkracht. Deze afspraken worden met de ouders gedeeld via Parro.

6. Het pedagogisch handelen van de leerkrachten

Werken met een methodische aanpak voor sociaal-emotionele ontwikkeling op school vraagt de hele dag door aanpassing in leerkrachtgedrag.

Positief gedrag van de opvoeder volgens de Kanjertraining ziet er als volgt uit.

De opvoeder:

1. Heeft respect en toont begrip naar de leerlingen.
2. Durft vertrouwen te geven en heeft hoge verwachtingen van kinderen.
3. Durft naar eigen functioneren te kijken.
4. Durft controle uit handen te geven.
5. Is consequent met duidelijke regels en grenzen.
6. Corrigeert opbouwend en geeft tips.
7. Bevordert de zelfstandigheid.
8. Zorgt voor een rustige en veilige sfeer.

Hoe? De leerkracht toont belangstelling voor werk, spel en achtergrond van de leerlingen. Leerkrachten luisteren naar de leerlingen en nemen hun meningen serieus zonder er een waardeoordeel over te geven.

Kindgesprekken

Kindgesprekken worden zowel curatief als preventief gebruikt. Ze worden in de groepen standaard ingezet.

7. Grensoverschrijdend gedrag

7.1 Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat geldende waarden of normen schendt en grenzen overschrijdt. Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die ermee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

7.2 Hoe reageert een leerling op grensoverschrijdend gedrag

De kinderen reageren volgens de principes van de Kanjertraining, witte pet. Een kind zegt duidelijk dat een bepaald gedrag, benoemt het gedrag, onplezierig is. Houdt het niet op dan zegt het kind dat nog een keer duidelijk en gaat vervolgens weg uit de situatie. Houdt het dan nog niet op, dan meldt het kind dit bij de leerkracht en kan rekenen op onvoorwaardelijke steun.

7.3 Hoe reageert de leerkracht op grensoverschrijdend gedrag

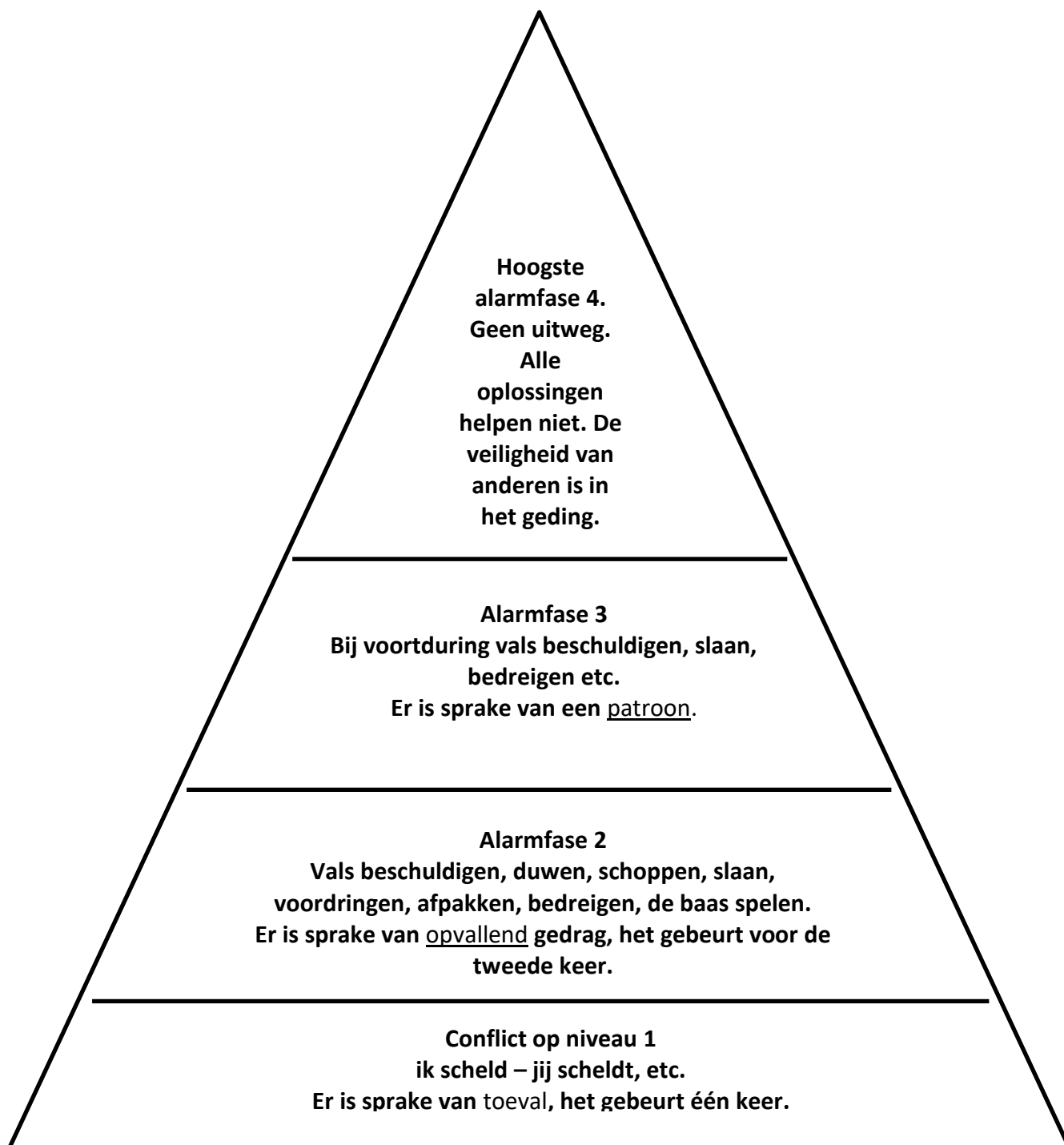
De leerkrachten hanteren de Kanjerafspraken consequent en corrigeren bij overtredingen. Als kinderen ongewenst gedrag laten zien, spreken we ze aan en bevragen hun intentie. Er is een groot verschil in gedrag dat met opzet wordt vertoond of gedrag dat onopzettelijk gebeurt. Als er geen sprake is van opzet, vraagt het kind om begeleiding en sturing. Hoe had je het anders kunnen doen, wat kun je doen om het weer goed te maken? Komt het kind niet tot oplossingen, dan geeft de leerkracht tips.

Opzettelijk gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we volgens de stappen van het stappenplan grensoverschrijdend gedrag.

Uiteraard werken we toe naar zo min mogelijk corrigeren en zoveel mogelijk voorkomen.

Corrigeren gebeurt altijd met respect voor het kind. Corrigeren doen we van nabij en prijzen op afstand. Corrigeren gebeurt met de ik-boodschap: dit geeft de kinderen de ruimte en de veiligheid om te reageren.

Ongewenst gedrag zorgt voor conflicten. De conflictpiramide op de volgende pagina laat de ernst van een conflict zien. In het stappenplan grensoverschrijdend gedrag worden de stappen beschreven die daarna worden gezet.

De te nemen stappen:

Stap 1: Benader de leerling van dichtbij en blijf uit je oordeel

Stap 2: Benoem wat je ziet en hoort (gedrag benoemen)

"Ik zie dat", "Ik hoor dat"

Benoemen wat er gebeurt/omschrijven wat de situatie is en wat dat mogelijk voor beeld geeft: Zoals je nu doet kan voor een ander ook voelen als

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel): "ik merk dat het...., Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat...."

Stap 3: Bedoeling vraag stellen: "Is het je bedoeling om(wat doet het met je/)"

Of "Wil je daarmee stoppen? (gewenst gedrag benoemen)"

Stap 4: Gebruik leidertaal als het kind geen keuze maakt of aangeeft dat het wel zijn/ haar bedoeling is. Je blijft uit jouw oordeel, maar bent grensstellend, consequent en directief.

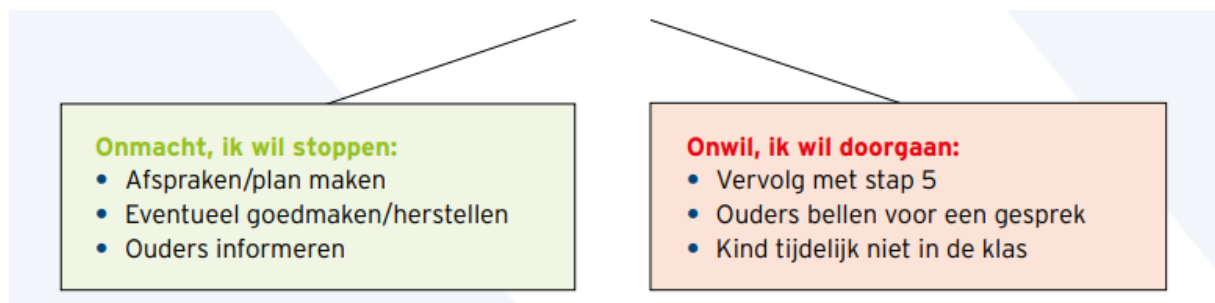
"Kijk me aan", Ik wil dat je nu...", Stoppen nu", "Hier de(materiaal)"

"Je hebt nu de keus..."

"Je stopt nu of ... (zie schema grensoverschrijdend gedrag)

Vraag tijdens het gesprek met het kind nogmaals naar zijn bedoeling.

Is het jouw bedoeling om die ander .../mij hiermee (gevolg noemen)?"

Stap 5: Zie stappenplan ongewenst gedrag.

Hoe wordt er gehandeld bij ongewenst gedrag.

Onze school werkt met een stappenplan. Hierin staan de stappen beschreven die we doorlopen bij ongewenst gedrag.

Licht incidenteel Actie: - leerkracht Maatregel: begrenzen van het gedrag (ik zie, is het jouw bedoeling?) Verslaglegging:-	Zwaar incidenteel (opvallend) Actie: - Leerkracht brengt ouders in een persoonlijk gesprek op de hoogte. - Leerkracht licht Kanjer coördinator, Intern begeleider en directeur in. Maatregel: kindgesprek OB: puppytraining, in nabijheid spelen, niet op de gang spelen MB: bijvoorbeeld puppytraining, pauze binnen blijven BB: bijvoorbeeld puppytraining, pauze binnen blijven Vastlegging: verslag gesprek ouders en kindgesprek in Parnassys
Voorbeelden: Ongepast taalgebruik, clownesk gedrag, werk weigeren, leerling uitschelden, een ander buiten sluiten, fysiek reageren op een andere leerling	Voorbeelden: Pesten, fysiek reageren op een volwassene, weglopen, consequent regels negeren, stelen van materialen, structureel bedreigen/intimideren van een leerling, fysiek reageren op een volwassene, structureel ongepast taalgebruik, structureel bedreigen/intimideren van een leerling, vandalisme, discriminatie
Licht frequent (toeval) Actie: leerkracht brengt ouders persoonlijk op de hoogte Leerkracht gaat in gesprek met Intern begeleider en brengt Kanjer coördinator op de hoogte Maatregel: - gesprek met het kind (onwil of onmacht) Waar komt het gedrag vandaan? /Wat heeft het kind nodig? Verslaglegging: in Parnassys(begin dossier opbouwen; aangeven bij ouders).	Zwaar frequent (patroon) Actie: - leerkracht licht, directie, Intern begeleider en Kanjer coördinator in. - directeur nodigt ouders uit voor een gesprek - directeur bereidt gesprek met de leerkracht (Intern begeleider/Kanjer coördinator) voor - gesprek vindt plaats met ouders+ kind , directeur en leerkracht. Maatregel: Contract wordt opgesteld met kind en ondertekent door kind, ouders en directeur OB: plaatsen in andere kleutergroep MB: plaatsen in andere klas: 2 groepen BB: plaatsen in aparte ruimte of in klas 2 groepen lager Vastlegging: verslag gesprek en kopie contract in Parnassys

Contractformulier

Datum:

Vandaag is

.....(naam)

In fase 3 4 terechtgekomen.

Oorzaak/incident(en):

Voor de komende periode gelden de volgende afspraken voor je gedrag:

De evaluatie hiervan vindt plaats op (datum)

Op de hoogte gebracht van gemaakte afspraken:

Kind	Datum: Handtekening:
Leerkracht	Datum: Handtekening:
Ouders/verzorgers	Datum: Handtekening:
Directie	Datum: Handtekening:

9. Communicatie met ouders

Het stappenplan grensoverschrijdend gedrag wordt tijdens het intakegesprek met nieuwe ouders besproken. Door voor onze school te kiezen, gaan ouders hiermee akkoord. De ingevulde Kanvas lijsten die opvallend zijn worden besproken met ouders tijdens de contactmomenten.

10. Monitoring en verantwoording

Wij gebruiken het Kanjer Volg en Adviesstelsysteem (KanVAS) om de leerlingen structureel te volgen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Leerkrachten: vullen twee keer per jaar (november en april) de docentenvragenlijst in.

Leerlingen vanaf groep 3 vullen twee keer per jaar de leerlingvragenlijst en het sociogram in (november en april). Groep 5 t/m 8 vult één keer per jaar (mei) de sociale veiligheidslijst in.

De leerkracht gaat in gesprek met de betreffende leerling over de opvallende uitkomsten van de leerlingvragenlijst. De intern begeleider/kanjercoördinator gaat met de leerkracht in gesprek over de opvallende uitkomsten van de docentenvragenlijst.

In overleg met intern begeleider/kanjercoördinator wordt bekeken welke interventies ingezet worden voor de leerling of groep.

11. Certificering

We zijn in schooljaar 2010 - 2011 gestart met de Kanjertraining.

Alle leerkrachten zijn gecertificeerd voor de Kanjertraining. Nieuwe leerkrachten worden zo snel mogelijk geschoold. Op school is een Kanjer coördinator aanwezig.

Daarnaast is de Kanjertraining een terugkerend onderdeel op teamvergaderingen en studiedagen. Iedere 2 jaar is er een scholing voor het hele team.